

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

**BAKALAVRA İÇİN EKZAMEN
LİTEY ÇEVİRİMİ**

Gumanitar profili

Aprilin 07, 2023

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Gumanitar profili

Sŧenada olimpiadacılara karŧı durardı bir ihtibarlı adam. Boz elegant kostümnan giyimni, gözäl boylu, kefi erindä, o götürärdi toplantıyı. Bütün duruşu bu adamın urgularđı onun zarifliini hem derin saygılıını. Hesapladım bir işi, ani onun pek gözäl bir gagauzçası var, stili yalpak, toplu. Üz çizgileri iiricä, sertçä, angıları pek yaraşêr adamnara, gösterärdi onun çetin, kırılmaz-bükülmäz gagauz ruhunu. Saçlarına düşmüş kraa. Şaştım, ki bu adam artık yaşını almış, ama süt-pembä benizini kaçırmamış. Açan gülümsärdi, onun yanakları tombarlaşardı, iki alma gibi. Bu dolgun yanaklı adamı benzettim tatar soylarına, onların tamızlına. Ama o diildi yabancı. O neylänsä kendisinä çekärdi da olardı pek yakın bizä. Ama kim bu efendi adam, ani ölä gözäl, pak gagauzça lafeder? Bän ona dört gözlän bakardım, sevinärdim hem şaşardım!

Sŧenadan urardı güneş okları dooru gözümüzä. Gelärdi sıcaklık o taraftan. Bu adamda vardı güneşli enerjiya hem şaşılacak bir harizma! Hiç şüpäm kalmadı – bu vardı nasıl olsun sade Nikolay Baboglu!

N. Baboglu gagauz dilini taa temeldän kapmış, içmiş. Ana dilini emmiş südünnän bilä, açan taa kundaktaymış. Bu ona bir ödül tabiattan hem eceldän.

N. Baboglu sesleyicilerin önündä divan durardı. Sesi diildi kaavi, yımışaktı, kadifä gibi, ama ii işidilärdi. Onun gözäl annatmasını hepsi seslärdi, soluunu almadaan. Sesindä bir sevinç hem umut duyulardı. Cümlelär, sözlär, çeşitli laf kırıntıları – hepsini yazıcı kullandı üüsek literatūra uurunda.

N.Baboglu büük saygı gösterärdi olimpiadacılara, onların hem kendisinin dä gururlu gagauzluuna. Annaşılardı, ani o çalışardı dil sevgisini haşlamaa bu körpä uşakların cannarına. Alifli üreklän mukayet olardı, o sevgi tutunsun, kökleşsin da açılınsın, güllär gibi.

(Anku Boeva “Güneşi içimdü kaldı”)

№	İtemnär	Ballar	
1.	<p>Tekstä temelleneräk, itemneri tamannayn.</p> <p>a) Ştenada duran adamın duruşunu yazdırın. (2 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>b) Toplantıyı götürän adamın üz çizgilerini yazdırın. (2 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2.	<p>Soruşlara cuvap edin.</p> <p>a) Kimä benzetmiş annadıcı baş geroyu? (1 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>b) Neylän yazıcı sesleyicileri kendisinä çekärdi? (2 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1	L 0 1
3.	<p>Nicä Nikolay Baboglu kullandı gagauz dilini? (3 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4.	<p>“O çalışardı dil sevgisini haşlamaa bu körpä uşakların cannarına“. Nicä annêrsınız bu fikiri? Cuvabınızı argumentläyin. (3 cümlä)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

	b) üç adlık saabilik formasında da halını yazın; _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
	c) iki nişannık, birinin yaraştırmak uurlarını yazın. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
9.	Verili işliklerin morfologiya nişannarını yazın (<i>zaman, üz, sayı</i>): urgulardı – _____ yaraşêr – _____ benzettim – _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
10.	Verili lafa morfologiya analizini yapın: toplantıyı . _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
11	Teksttän <i>bir</i> birsoy paylı cümlä çıkarın. Birsoy payları çizip, shemasını yapın. _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
12.	Çizili cümleyi çıkarın da ona sintaksis analizini yapın. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

13.	<p>„<i>Sevdim, severim, sevecüm bu masallı topraa ...</i>” temasına görä (20-25 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşadaki planı hesaba alın: Fikrinizi açıklamaa deyni, aşadaki planı hesaba alın:</p> <p>I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.</p> <p>II. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).</p> <p>III. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läzımnı materialı kullanın.</p> <p>IV. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliinizi gösterin.</p>	L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
6	6		
7	7		
8	8		
L	L		
0	0		
2	2		
3	3		
4	4		
5	5		
6	6		

